

KURSO KONFERENCJA SĘDZIOWSKA

TRZEBAW 03-05 LUTEGO 2023

Symulacje I i II

„Trening umiejętności i schematów interwencji sędziego”

Od sędziego oczekujemy utrzymywania dyscypliny na sali gry, skutecznego panowania nad stołem podczas interwencji i umiejętności łagodzenia sporów. Czasami odnajdujemy się doskonale w trudnych sytuacjach, a czasami brakuje nam pomysłu, co zrobić, aby być skutecznym. Okazuje się, że wiele mechanizmów można się nauczyć i automatycznie stosować w naszej pracy. Niniejsze ćwiczenia to pierwszy krok w tym kierunku.

Cele ćwiczeń:

1. Wspólne wypracowanie skutecznego postępowania w trudnych sytuacjach.
2. Praktyczny trening wypracowanych schematów w celu nabycia umiejętności stosowania ich podczas interwencji sędziowskich.

Forma a treść!

Na tych ćwiczeniach **pracujemy nad stylem** (formą), jak w skokach, a nie nad poprawnością stosowania konkretnego przepisu prawa brydżowego.

Metodologia treningu

W kolejnych symulacjach problemów sędziowskich postępujemy podobnie, pracując w dwóch etapach.

Etap pierwszy: symulacja sytuacji przy stole i interwencja sędziego. Obserwatorzy notują:

Atuty sędziego w tej sytuacji	Rezerwy sędziego, braki w interwencji
Przykład: <i>mówił zdecydowanym tonem, zadał pytania sprawdzające</i>	Przykład: <i>użył stwierdzenia ja tu jestem sędzią i będzie tak jak ja chcę</i>

Wspólnie omawiamy i dyskutujemy zebrane obserwacje. Można napisać udzielamy pozytywnej informacji zwrotnej (zasada hamburgera).

Budujemy optymalny schemat postępowania. To jest ważny efekt naszej pracy na symulacjach!

Etap drugi: wiemy, jak interwencja może przebiegać sprawniej – super. Ćwiczymy wypracowany schemat, ćwiczymy zwroty, procedury. Mamy nie tylko w teorii wiedzieć, jak grać w tenisa, ale potrafić wyjść na kort i zagrać. To znaczy realnie poprowadzić skuteczną interwencję.

Pierwszy dzień	Drugi dzień
<i>Stawiamy akcent na budowę standardów interwencji.</i>	<i>Trening w grupach przy stoliku, konkursy na skuteczną interwencję.</i>

Trening nr 1 – „Poproszę sędziego głównego”

Sytuacja:

Sędzia proszony do stolika, zawodnik na pozycji E informuje, że był namyśl N przed zaliczowaniem 3 karo, a S dołożył 3BA (W zawistował). Sędzia pyta dziadka, czy było wypadnięcie z tempa, odpowiedź „nie było”. Nakazuje dalszą grę.

Na to E „Poproszę innego sędziego! Kto jest sędzią głównym? Niech przyjdzie”.

Sędzia najprawdopodobniej dąży do kontynuacji gry.

Zawodnik E „Nie będę grał, dopóki przy stole jest niekompetentny sędzia”.

D	N North			
	♠963			
	♥A106			
	♦K82			
	♣K965			
W West	W N E S			
♠AD10874				1♦
♥W8	2♠ 3♦ 3♠ 3BA			
♦54	Pas Pas Pas			
♣D102				
	E East			
	♠W2			
	♥D5432			
	♦103			
	♣AW87			
	S South			
	♠K5			
	♥K97			
	♦ADW976			
	♣43			
				3BA South
				0 0

Cel główny ćwiczenia:

- Trenujemy asertywną odmowę sędziego. Sędzia stolikowy zbiera fakty i wydaje samodzielnie decyzje. Sędzia główny uczestniczy na mocy odwołania od decyzji (konsultacji też).
- Budujemy skuteczny i sprawdzony schemat postępowania.*

* Sędzia zawsze ma możliwość indywidualnego, zgodnego z prawem, skutecznego postępowania w danej sytuacji. Niemniej, gdy nie radzi sobie, to pracuje wg wytrenowanego schematu.

Cel pomocniczy:

- Trenujemy zbieranie faktów w sytuacji wypadnięcia z tempa (ustalenia, czy było)
- Trenujemy metody radzenia sobie ze zdenerwowanym zawodnikiem (technika zamglenia na przykład, czy zamiany oceny na opinię).
- Trenujemy przekazanie informacji o stosowanej procedurze (zapoznanie się sędziego z sytuacją – nakaz dogrania rozdania (w tym uspokojenie zawodników, czy czasem nawet postawienie do pionu) – zebranie faktów – decyzja - informacja o możliwości odwołania)

Trening nr 2 – „Zebranie faktów”

Sytuacja:

Rozdanie 15

licytacja:

E	S	W	N
	1♦	1♥	ktr
2♣	pas	pas	2♦
3♥*	pas	4♥	4♠
pas	pas	pas	

* tu zawodnik podszedł do sędziego z pytaniem, czy ma powiedzieć przeciwnikowi, że 2 trefl to chyba Drury

wynik: -2

S
NS

♠ QJ3
♥ QJ975
♦ AJ
♣ 1098

♠ A1086
♥ 1043
♦ Q10762
♣ 3

♠ 975
♥ A862
♦ 53
♣ KQ65

♠ K42
♥ K
♦ K984
♣ AJ742

Panowie po rozdaniu mają pretensje, że gdyby Drury zostało zaalertowane od razu, padłaby kontra i licytacja potoczyłaby się "zupełnie inaczej".

Nie potrafią jasno określić, co by zegrali, ale na pewno nie 4 pik.

Cel główny ćwiczenia:

- Trenujemy zebranie najważniejszych informacji przy stole „na raz” bez drugiego podejścia. Im więcej się dowiemy przy pierwszej interwencji, tym mniej później będzie domysłów i genialnych tłumaczeń.
- Budujemy skuteczny i sprawdzony schemat postępowania.*

* Sędzia zawsze ma możliwość indywidualnego, zgodnego z prawem, skutecznego postępowania w danej sytuacji. Niemniej, gdy nie radzi sobie – pracuje wg wytrenowanego schematu.

Cel pomocniczy:

- Trenujemy panowanie nad stołem w nerwowej atmosferze w relatywnej ciszy
- Trenujemy zrozumienie w czym strona jest poszkodowana – zadawanie właściwych pytań
- Trenujemy przekazanie informacji o stosowanej procedurze (zapoznanie się sędziego z sytuacją – nakaz dogrania rozdania – zebranie faktów – decyzja - informacja o możliwości odwołania

Trening nr 3 – „Karanie”

Sytuacja z 2017 roku opisana do Wielkopolskiego WGiD

Sytuacja:

Pary zapisują poprzedni wynik, przy stole jest wesoło, wzywają nas z sąsiedniego stołu, że mamy uciszyć stolik.

ROZDANIE 22

E	♠ J83 ♥ KQ95 ♦ Q975 ♣ 85			
EW				
		♠ K52 ♥ AJ863 ♦ J ♣ AKQ10		♠ AQ104 ♥ 1042 ♦ K102 ♣ 432
		♠ 976 ♥ 7 ♦ A8643 ♣ J976		

Usiadły na siebie dwie dobrze znające się pary. Atmosfera po pierwszym rozdaniu stała się zbyt luźna. P. Iksiński komentował zagrania swoje, partnera i przeciwników, a i przeciwnicy mieli sobie co nieco do powiedzenia.

Wyciągnięto karty z drugiego pudełka, zawodnicy są dość szybcy. Pas, pas i już wszyscy czekają na otwarciu z trzeciej ręki, a Pan Iksiński liczy i liczy. Komentarz: „pewnie ma silnego trefla”, otwarcie 1trefl, zaalertowane „silny trefl”, pas, 1pik, pas, 2 karo odwrotka. Przy stole zrobiła się wrzawa. Ogólnie zachowanie Pana Iksińskiego było karygodne. Przekazywali sobie na wprost nielegalne informacje o rozdaniu, a dodatkowo Pan Iksiński sprawia wrażenie, że nie rozumie poleceń sędziego wydawanych w języku polskim.

Ze względu na to, że w tym konkretnym rozdaniu przekazanie nielegalnej informacji nie miało wpływu na wynik, para otrzymała karę porządkową, którą przyjęła z wykrzyczanym prawie „uśmiechem na ustach, bo przecież w brydżu chodzi o zabawę”. Jednak przeciwnicy mieli uzasadnione pretensje, które można streścić do takiego pytania:

czy gdyby się kopali pod stołem, ale nie miałyby to wpływu, bo przecież odlicytował kartę, to też powinien dostać karę porządkową? Co, kiedy tacy pierwszoligowcy, ekstraklasowcy siadają na ludzi, dla których naprawdę brydż jest przyjemnością, i nie widzą nic złego w takich komentarzach? Co jeżeli częściej mogą sobie pomóc taką „luźną rozmową”?

Cel główny ćwiczenia:

- Trenujemy stosowanie kar i ich stopniowanie. Od ostrzeżenia, aż po karę i groźbę odsunięcia od rundy i turnieju.
- Budujemy skuteczny i sprawdzony schemat postępowania. *

* Sędzia zawsze ma możliwość indywidualnego, zgodne z prawem, skutecznego postępowania w danej sytuacji. Niemniej, gdy nie radzi sobie – pracuje wg wytrenowanego schematu.

Cel pomocniczy:

- Trenujemy panowanie nad stołem z atmosferą imieninową.
- Trenujemy panowanie nad zawodnikami bardzo wysokiej klasy, ale bez respektu dla sędziego.
- Trenujemy utrzymanie przy stole balansu. Pomiedzy sędzią policjantem z pałką, a Komendantem Śmieszkiem Szymczakiem, który jeszcze podpuści stolik do zabawy.

Symulacje schemat postępowania sędziego – zalecenia

Trening nr 1 – „Poproszę sędziego głównego”

Model asertywnej odmowy sędziego

MODEL	PRZYKŁAD
<p>„bufor Miodzio” zadbaj o kontakt z drugą stroną, docień ją, odstoń swoje intencje</p> <p>↓</p> <p>„zdanie klucz” nie (zrobię, dam, zdecyduję się), bo + uzasadnienie dlaczego (krótkie, prawdziwe, o sobie)</p> <p>↓</p> <p>„zdarta płyta” nawiązanie do argumentów drugiej strony w formie płytkiej parafrazy + zdanie klucz</p>	<p><i>„Bardzo Cię cenię i zależy mi na utrzymaniu dobrych relacji między nami, ale...”</i></p> <p>↓</p> <p><i>„Nie mogę poprosić sędziego głównego, gdyż nie taka jest jego rola, interwencja przy stoliku to zajęcie sędziego stolikowego.</i></p> <p>↓</p> <p><i>„Rozumiem, że uważasz, że sędzia główny lepiej poprowadziłby interwencję [i delikatny uśmiezek]</i></p>

Zapowiadanie sankcji

- We współpracy (np. brak wychodzenia w stronę komfortu zawodników)
- Psychologiczno-społeczne (np. ujawnienie faktu podważania kompetencji sędziego)
- Regulaminowe – zastosowanie sankcji proceduralnych

MODEL ZAPOWIADANIA SANKCJI

MODEL	PRZYKŁAD
<p>Intencje</p> <p>↓</p> <p>Nazwanie własnych interesów</p> <p>↓</p> <p>Zapowiedź sankcji</p> <p>↓</p> <p>Danie furtki</p> <p>↓</p> <p>Przerzucenie odpowiedzialności</p>	<p>Nie jest to dla mnie miła sytuacja, wolałbym użyć innych metod</p> <p>↓</p> <p>Ale ponieważ obecna sytuacja nie pozwala mi już działać w inny sposób</p> <p>↓</p> <p>Informuję, że jeśli nie zastosujesz się do poleceń, to będę musiał użyć środków proceduralnych</p> <p>↓</p> <p>Czekam na twoją decyzję, jeśli zmienisz zdanie, z przyjemnością będę dalej procedował zbieranie faktów i przejście do wydania decyzji, a przede wszystkim umożliwię kontynuowanie gry</p> <p>↓</p> <p>Decyzja należy do Ciebie</p>

BUFOR „POMOST”

MODEL	PRZYKŁAD
-------	----------

<p>Intencje ↓ Nazwanie własnych interesów ↓ Danie furtki ↓ Przerzucenie odpowiedzialności</p>	<p>Nie jest moim głównym zadaniem utrudnianie życia zawodnikom ↓ Ale procedura nie pozwala mi na wezwanie sędziego głównego ↓ Ale co by się musiało stać, abym mógł szybko zrealizować tę interwencję, a na czym Ci zależy? ↓ Decyzja należy do Ciebie</p>
---	--

Kluczowa umiejętność sędziego = ZDARTA PŁYTA

Idealnie, aby większość z nas stosowała tę samą argumentację i procedurę, co też zwalczy błędne przeświadczenie graczy, że sędziowie nie postępują tak samo.

Trening nr 2 – „Zbieranie faktów – nie uleganie iluzjom”

Wypracowane w dyskusji:

- nie mówimy jak będziemy orzekać
- sprawdzamy, czy jest ścieżka jakiejś procedury przy stole (np. wycofanie odzywki)
- zbieramy informacje ze wszystkich źródeł
- spisujemy notatkę pisemną
- sprawdzamy czy mamy wszystkie informacje
- możemy dopytać zawodników
- konsultujemy w dostępnych panelach

Materiały dodatkowe

PODSTAWY DOBREGO KONTAKTU I POROZUMIEWANIA SIĘ

- Nie oceniaj.
- Nie uogólniaj.
- Nie interpretuj. Rób parafrazę (powiedz, jak zrozumiałeś przedstawione fakty).
- Nie dawaj „dobrych rad”.
- Daj się poznać.

- Poznaj zawodnika.
- Przekazuj informacje zwrotne.

SĘDZIA MÓWI!

- Oddzielaj sprawy ważne od mniej istotnych.
- Mów do zawodnika, a nie o nim.
- Wyrażaj potrzeby, obawy i uczucia (empatia).

SĘDZIA SŁUCHA!

- Nie przeszkadzaj zawodnikowi.
- Daj zawodnikowi czas i uwagę.
- Sprawdzaj, czy dobrze rozumiesz zawodnika (dopytaj, parafrazuj).

KLUCZOWE

- **ODZWIERCIEDLENIE – DOSTOSOWANIE SIĘ.**
  - pozycja ciała
  - tempo i siła mówienia
  - odniesienie do nastroju zawodników
- **PROWADZENIE (interwencja ma ramy czasowe).**
  - porządkowanie chaotycznych wypowiedzi
  - ośmielanie
  - zadawanie pytań
- **PARAFRAZA.** Sprawdzenie, czy zrozumieliśmy fakty, jak i czy zawodnik ma poczucie, że został wysłuchany.
  - Uwaga
  - Zrozumienie
  - odniesienie do tematu interwencji

Trening nr 3 – „Karanię”

ALGORYTM KARANIA

Zapowiedź, nazwanie intencji i uczuć.

To trudne w pracy sędziego i czuję się z tym niekomfortowo. Niemniej rolą sędziego jest:

- *Przestrzeganie regulaminów i prawa brydżowego*
- *Nadzór nad wykonaniem poleceń sędziego, służących głównie nadzorowi nad sprawnym prowadzeniem zawodów.*

Pytanie i oddanie decyzji w ręce zawodnika.

Czy mogę uznać, że jako zawodnik umożliwisz mi wykonywanie obowiązków i wykonasz polecenie? Decyzja należy do ciebie.

Można dodać:

Dzięki temu osiągniesz możliwość skoncentrowania się na dalszej grze, jak i unikniesz reperkusji proceduralnych, w tym być może kar (dalszych kar).

[brak zastosowania się do polecenia sędziego]

Odwołanie się do prawa i procedury.

Nie lubię sytuacji, gdy muszę przedstawiać punkt prawa brydżowego mówiący o możliwych karach.

Punkt 90 – mówi o karach proceduralnych, w tym „Brak niezwłocznego zastosowania się do regulaminu zawodów lub do poleceń sędziego”

Powtórzenie.

P90 kary proceduralne, B8 Brak niezwłocznego zastosowania się do regulaminu zawodów lub do poleceń sędziego.

P91 kary dyscyplinarne – w punktach, aż do odsunięcia od gry.

CISZA

CISZA 30 sekund ! To jest pytanie, ale też i czas na uspokojenie oddechu i racjonalną reakcję.

Wymierzenie kary/niekorzystnego sprostowania *

Wymierzam karę w postaci: od najmniejszych, aby móc stosować inne.

Dopuszczenie zawodnika do głosu jeden raz

Gradacja kary

Krok A/ Zapowiedź bardziej surowej kary w sytuacji recydywy

Krok B/ Wymierzenie dalszej kary w sytuacji braku zastosowania się

Wyraźnie zakończenie interwencji

Gradacja kar lub bardziej zapowiedź bardziej surowej kary w sytuacji, gdy zawodnik nie reaguje lub w sytuacji recydywy.

Lista kar

- napomnienie
- ostrzeżenie wraz z perspektywą sankcji
- poważne ostrzeżenie (ton, głos) konkretna kara
- kara proceduralna
- odsunięcie od gry w danej turze (dwa rozdania lub koniec tego i następna tura)
- usunięcie z turnieju (procedura mówi o zgodzie organizatora)
- informacja do WG
- postępowanie dyscyplinarne

Dotychczas	WBF/EBL
5%, 15%, 25%	25% dalej razy 2

Czy kary działają i jak działają?

- Kara będzie zachęcała zawodnika do realnych zmian zachowania i zniechęcała do kolejnych wykroczeń, jeżeli będzie nieuchronna i coraz bardziej dolegliwa.
- Wielu zawodników woli ponieść kary na pewnym (=niskim) poziomie, niż podjąć trud zmiany
- Świadomość, że sankcje narastają, działa na nich mobilizująco

Niesportowe zachowanie – naprawa

- Nie zawsze można naprawić wykroczenie
- Niemniej jeżeli istnieje taka możliwość, warto zalecić naprawę, na przykład przeprosiny
- Brak reakcji „sportowej” na niesportowe zachowanie = zgłoszenie zajścia do organizatora? można wyrzucić na rundę, z całego turnieju

Karanie powinno trwać jak najkrócej.

„Nie mam nic więcej do powiedzenia. Decyzję utrzymuję w mocy. Uważam interwencję za zakończoną. Dziękuję. Zawodnikowi przysługuje prawo do odwołania do sędziego głównego.

Czego nie robić?

- Nie używamy kar, gdy jesteśmy silnie wzburzeni
- Unikamy mów wychowawczych – nie przynoszą efektów
- Stosuj te same kryteria do wszystkich zawodników
- Karę wymierzamy przy stoliku i kończymy sprawę

Materiały dodatkowe

Modele reagowania na krytykę

Wstęp. Sędzia w sposób naturalny podany jest ocenie, a często i krytyce. Zresztą także organizator zawodów, czy też i zawodnik. Każdy z nas chciałby być chwalony, a nie krytykowany. Nasz umysł nie dopuszcza (jest optymistą) świadomości, że coś nam nie wychodzi. A drugiej strony wiemy, że standardowo klienci (a tak też można nazwać zawodników), jeśli wydają opinie, to negatywne. Jak są zadowoleni, to nic nie mówią.

Reasumując krytyka i ocena wkomponowana jest w pracę sędziego brydżowego, jak każdego innego. Dodatkowo PZBS dąży, co też jest naturalne, do oceny pracy sędziego.

Diagnoza natury zastrzeżeń

	Zawodnik wierzy w co mówi!	Zawodnik nie wierzy/manipuluje
Spieprzyliśmy coś	1/ Reklamacja	2/ Procedura
Wszystko było ok	3/ Szczere/nieprawdziwe	Nie występuje

1 – Stosujemy procedurę reklamacyjną. Pamiętajmy o „naprawiaczach świata”.

Zasady postępowania wobec uzasadnionej reklamacji zawodnika

1. Uważnie, życzliwie i bez przerywania wysłuchaj zdenerwowanego zawodnika.
2. Okaż mu swoje zrozumienie i szacunek dla jego uczuć. Przeprasz w imieniu swoim i organizatora: „Nie dziwię się, że jest pan zdenerwowany w tej sytuacji.” „Rozumiem pana trudności i rozczarowanie.” „Serdecznie przepraszam za kłopoty, których pan doświadczył, i za zaistniałe komplikacje.”
3. Ustal wspólnie z klientem sposób i tryb naprawienia błędu. „W wyniku konsultacji z sędzią głównym wydałem werdykt 60/60”
4. Zapytaj zawodnikowi pytanie, jakie możesz dać mu zadośćuczynienie za zaistniałe komplikacje.
5. Podziękuj za wytknięcie błędu (odniesienie do programu NEGUJĄCY): „Dziękuję za zwrócenie nam uwagi na zaistniały błąd. Dzięki temu możemy doskonalić naszą pracę i uniknąć podobnych pomyłek w przyszłości”.

2 – Standardowo mamy dwie opcje

Proceduralne	Umożliwiające grę
Przepis 90, przepis 91, paragraf 39 Regulaminu Zawodów	Zamiana oceny na opinię i przejście do gry.*
Regulamin Dyscyplinarny PZBS	Zamglenie: „być może rzeczywiście ...., a teraz kontynuujemy grę”

* Oceny nie najlepiej służą komunikacji między ludźmi, ale zawodnik często się nimi posługuje. Kiedy słyszysz: „ Sędziowie nie umieją grać, a udają mądrych” — to te oceny mogą Cię denerwować, lecz ich wartość informacyjna jest niewielka. Pamiętaj, że ocena brzmi jak prawda obiektywna, a jest tylko subiektywną (i to najczęściej wyolbrzymioną) opinią. Ty, tak jak zawodnik, też masz prawo mieć własne zdanie na dowolny temat. Zamiast się z nim spierać, zostaw mu prawo do jego opinii, ale przedstaw mu własną i skłoń do rozmowy o interesach:

Z.: *Twój werdykt jest mało przekonujący.*

S.: *Przykro mi, że tak uważasz. Ale nie zgadzam się z tobą. Mam inne zdanie na ten temat, a werdykt był konsultowany z innymi sędziami.*

3 – znów dwie opcje □

Praca na faktach	Umożliwiające grę
Przeczytanie odpowiedniego przepisu	Zamiana oceny na opinię i przejście do gry.
Pytania na zasadzie leja, tak aby zawodnik sam doszedł do wniosku, że zarzut nie jest prawdziwy	Zamglenie: „być może rzeczywiście ...., a teraz kontynuujemy grę”

Aby zdiagnozować, musisz **ogólną krytykę sprowadzić do konkretów**.

Zawodnik w ramach swoich zagrywek używa często krytyki uogólnionej:

„Sędziowie to szajka, zawsze tak samo”. „Słaby z Ciebie sędzia”. „Twoje decyzje są zawsze na moją niekorzyść”

Pytania klucz:

- **Co konkretnie** w mojej pracy Ci się nie podoba
- **Dlaczego uważasz**, że jestem słabym sędzią

Ile razy masz ochotę podjąć polemikę z krytyką zawodnika i udowodnić, że nie ma racji — **daruj sobie**. Najczęściej doprowadza to do wzajemnych urazów i do zdenerwowania zawodnika.

Twoje argumenty rzadko wpływają na zmianę jego opinii!

Materiały źródłowe do pobrania pod adresem:

<https://rodziewicz-bielewicz.pl/interwencja/>